

DANMARKS NATIONALBANK

27. MAJ 2019 — NR. 10

STRESSTEST

Banker skal forholde sig til nye krav i stresstest

Systemiske banker overholder kapitalkrav

Stresstesten viser, at de systemiske banker overholder både de risikobaserede kapitalkrav og gearingskravet i et hårdt recessionsscenario. Enkelte systemiske banker er dog tæt på at overskride bufferkravene til deres kapital.

Kapitalbufferne kan ikke fuldt ud udnyttes som buffere

Flere af de systemiske banker er tættere på at ramme gearingskravet end minimumskravet til deres kapital. Bufferne til minimumskravet kan derfor ikke fuldt ud udnyttes som buffere, da bankerne vil ramme gearingskravet, før bufferne er opbrugt.

Rigelig kapital og lang løbetid er vigtigt i forhold til NEP-krav

De systemiske banker er afhængige af løbende at kunne udstede NEP-instrumenter for at opfylde deres NEP-krav under stress. For at gardere sig imod den risiko er det vigtigt, at de enten har rigelig kapital eller lang restløbetid på deres NEP-udstedelser.

INDHOLD

- 2 DE SYSTEMISKE BANKER OVERHOLDER RISIKOBASEREDE KAPITALKRAV
- 3 GEARINGSKRAV KAN SVÆKKE BUFFERE
- 4 SYSTEMISKE BANKER ER AFHÆNGIGE AF AT KUNNE UDSTEDE NYE NEP-INSTRUMENTER FOR AT OPFYLDE KRAV UNDER STRESS
- 6 STRESSTESTENS SCENARIER
- 7 BILAG 1: POPULATION I STRESSTESTEN
- 8 BILAG 2: SCENARIER I NATIONALBANKENS STRESSTEST

Nationalbanken foretager hvert halve år en stresstest af den danske banksektor. Stresstesten omfatter de største danske bankkoncerner.¹ I stresstesten sammenholdes bankernes kapital med de gældende kapitalkrav i tre scenarier: et grundforløb, et lavvækstscenarie og et hårdt recessionsscenario.²

Hvor Nationalbanken i tidligere stresstest har fokuseret på bankernes overholdelse af minimums- og bufferkravene til bankernes kapital (de risikobaserede kapitalkrav), ser vi i denne stresstest også på bankernes evne til at opfylde krav til gearing og nedskrivningsegnede passiver (NEP-krav). Gearingskravet adskiller sig primært fra de risikobaserede kapitalkrav ved, at det vedrører bankernes kapital i forhold til de samlede aktiver og ikke til de risikovægtede aktiver, og kravet skal derudover også opfyldes med kernekapital. NEP-kravet er betydeligt større end de risikobaserede kapitalkrav, men det kan til gengæld opfyldes med flere typer af passiver såsom ikke-foranstillet seniorgæld.

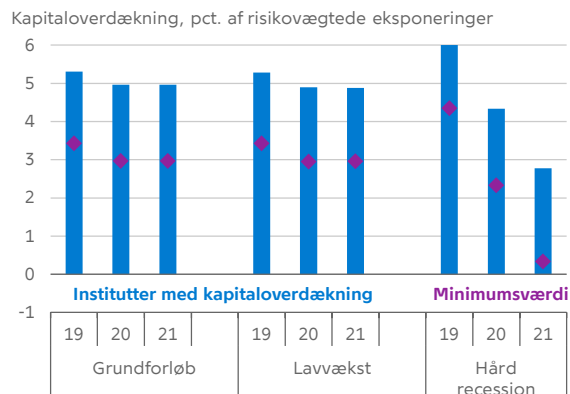
De systemiske banker overholder risikobaserede kapitalkrav

Stresstesten viser, at de systemiske banker overholder deres kapitalkrav i et hårdt recessionsscenario. Nogle af de systemiske banker er dog lige ved at overskride kravene til deres kapitalbuffer, men samtlige banker holder afstand til minimumskravet til deres kapital. I det hårde recessionsscenario har de systemiske banker samlet set en overdækning i forhold til bufferkravene på knap 3 procentpoint, jf. figur 1.

Hvis bufferkravet overskrides, indtræder en række begrænsninger, fx i forhold til udbyttebetalinger og betaling af rente på hybride kapitalinstrumenter. Det kan svække bankernes mulighed for at hente ekstern finansiering på de finansielle markeder på et tidspunkt, hvor finansiering i forvejen er svært tilgængelig.

Nogle systemiske banker er tæt på bufferkrav

Figur 1

Anm.: Figuren viser, hvor meget kapital de systemiske banker samlet set har i overskud i forhold til kapitalkravet inklusive buffere. Kapitalen er målt som en procentdel af bankernes samlede risikovægtede aktiver. Minimumsværdien angiver kapitaloverdækningen for den bank, der har den laveste kapitaloverdækning ved udgangen af hvert år (der er således ikke nødvendigvis tale om observationer for den samme bank). Når overdækningen i 2019 er højere i recessionsscenarioet end i de øvrige scenarier, skyldes det, at den kontracykliske buffer er antaget at være frigivet i recessionsscenarioet.

Kilde: Finanstilsynet og egne beregninger.

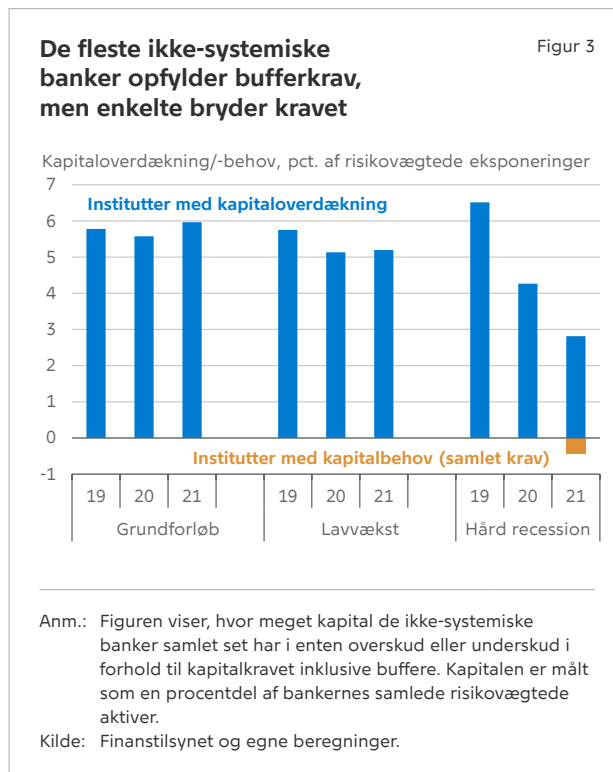
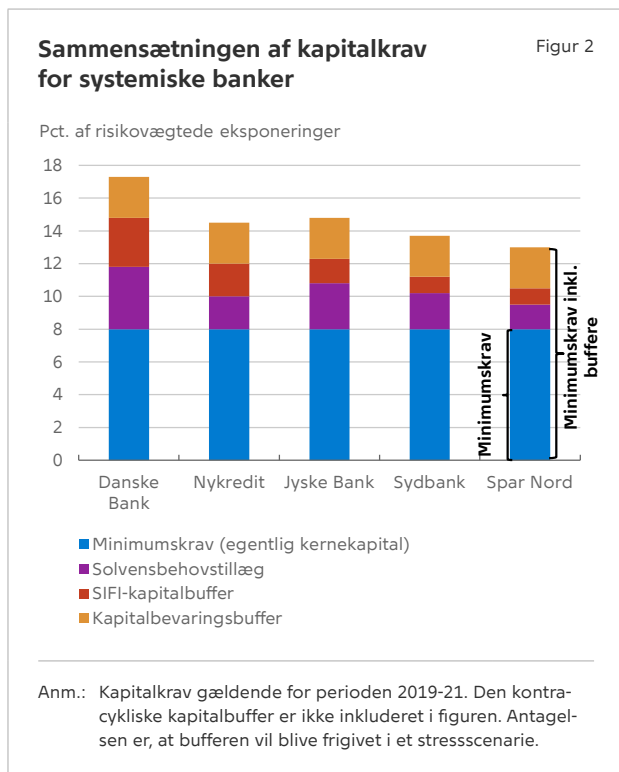
Bankerne skal overholde både minimumskrav og flere bufferkrav, jf. figur 2. Fra 2019 er kapitalbevaringsbufferen og SIFI-kapitalbufferen fuldt indfasede. Den kontracykliske kapitalbuffer er fastsat til 0,5 pct. fra udgangen af 1. kvartal 2019 og øges til 1,0 pct. ved udgangen af 3. kvartal 2019. Det Systemiske Risikoråd har henstillet til erhvervsministeren, at buffersatsen bliver forhøjet yderligere til 1,5 pct. i 2020.³ I det hårde recessionsscenario sættes bufferen til nul. Det sker ud fra en antagelse om, at bufferen vil blive frigivet i et hårdt stressscenarie.

Flere af de mindre, ikke-systemiske banker bryder kravet til deres kapitalbuffer, jf. figur 3. I 2021 mangler de ikke-systemiske banker samlet ca. 800 mio. kr. for at opfylde alle bufferkrav. Samtlige banker opfylder minimumskravene.

¹ Se bilag 1 for en oversigt over de banker, der indgår i stresstesten.

² Se bilag 2 for en oversigt over scenarierne og afsnittet *Stresstestens scenarier* på side 8 for en beskrivelse af scenarierne.

³ Det Systemiske Risikoråd har henstillet om en yderligere forhøjelse til 1,5 pct. fra medio 2020. Erhvervsministeren skal inden 26. juni 2019 beslutte, om han følger henstillingen. I stresstesten antager vi, at bufferen forøges til 1,5 pct.

Brud på bufferkravene i den størrelsesorden vurderes ikke at udgøre en trussel mod den finansielle stabilitet, og hvis de ikke-systemiske banker skulle bryde med bufferkravene og nærme sig minimumskravene, kan myndighederne gribe ind. Hvis det kommer til, at bankerne skal genoprettes eller afvikles, har myndighederne tilstrækkelige redskaber til at håndtere situationen, men de berørte bankers ejere og kreditorer risikerer at lide tab.

Gearingskrav kan svække buffere

Nationalbankens stresstest har tidligere kun haft fokus på minimums- og bufferkravene til bankernes kapital. Over de kommende år mødes bankerne af nye krav til deres kapitalstruktur.

Et af disse krav er et minimumskrav til bankernes gearingsratio, som indføres, når den reviderede kapitalkravsforordning, CRR2, træder i kraft. Kravet består i, at bankernes kernekapital mindst skal udgøre 3 pct. af deres ikke-risikovægtede eksponeringer.

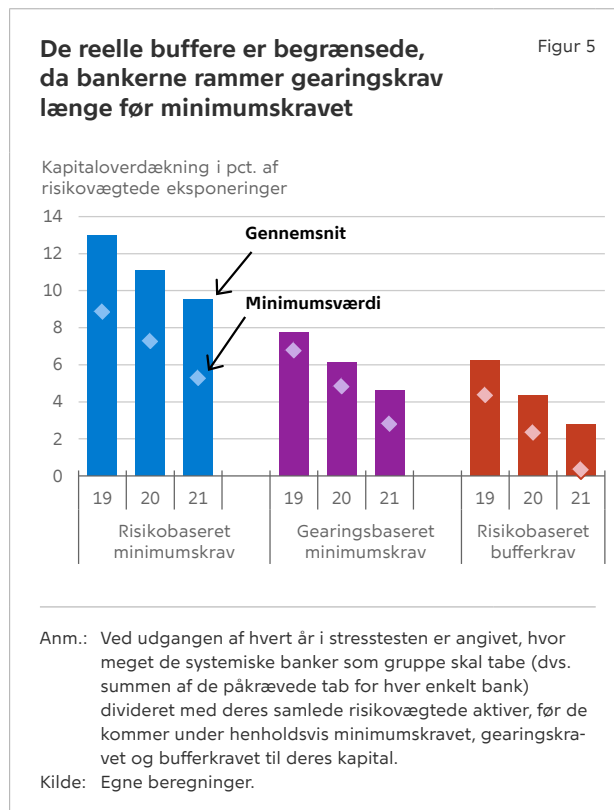
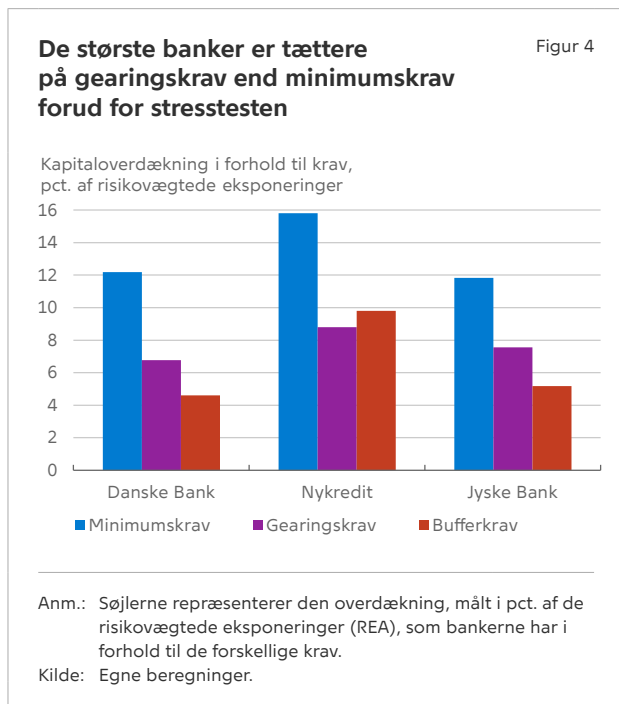
Samtlige banker opretholder en vis overdækning til gearingskravet under stress. Gearingskravet er imid-

lertid ikke uden betydning, da flere banker er tættere på dette krav end det risikobaserede minimumskrav.

Gearingskravet påvirker primært de systemiske banker. Det skyldes, at de har lavere risikovægte, bl.a. som følge af et betydeligt realkreditlån. Forud for stresstesten har banker som Danske Bank, Nykredit og Jyske Bank således mindre kapitaloverdækning i forhold til gearingskravet end i forhold til det risikobaserede minimumskrav, jf. figur 4. Gearingskravet er derfor det bindende minimumskrav for disse banker.

Stresset kan ændre på, hvilke krav der binder. Under stress stiger bankernes risikovægte. Det sænker deres kapitaloverdækning i forhold til de risikobaserede kapitalkrav, men påvirker ikke gearingskravet. I praksis er de systemiske banker dog tættere på at ramme gearingskravet end risikobaserede minimumskrav under stress, jf. figur 5, der viser afstanden til gearingskravet. Det betyder, at en væsentlig del af den kapitalbuffer, de har til minimumskravet, ikke er en reel buffer. Bankerne vil i praksis ramme gearingskravet, før bufferne er opbrugt.

For de fleste mindre banker er gearingskravet af mindre betydning. De vil ramme både bufferkrav og ikke mindst NEP-krav, længe før et brud på gearingskravet bliver aktuelt.

Systemiske banker er afhængige af at kunne udstede nye NEP-instrumenter for at opfylde krav under stress

De systemiske banker skal fra juli 2019 opfylde et NEP-krav.⁴ For de systemiske banker er NEP-kravet sat til at være to gange kapitalkravet inkl. buffere.⁵ NEP-kravet kan til gengæld opfyldes med andre instrumenter såsom ikke-foranstillet seniorgæld, der ikke indgår i kapitalgrundlaget i beregningen af de øvrige kapitalkrav.

For at tælle med til opfyldelse af NEP-kravet skal disse instrumenter have en restløbetid på mindst et år. Til opfyldelse af gældskravet er der i realkreditinstitutternes tilfælde ikke et krav til restløbetiden, men et krav om en oprindelig løbetid på mere end to år. Hvis bankerne ikke har adgang til at udstede

nye NEP-instrumenter, når de gamle ophører med at tælle med, kan bankerne således få vanskeligt ved at opfylde NEP-kravet.

Hvis de systemiske banker løbende kan udstede NEP-instrumenter i tilstrækkeligt omfang, kan de opfylde kravet. I stresstestsammenhæng er det interessante spørgsmål imidlertid, hvor længe og i hvilket omfang bankerne kan opfylde NEP-kravene, hvis de ikke har mulighed for at udstede instrumenter til opfyldelse af NEP-kravene.

De systemiske banker risikerer at komme et stykke under NEP-kravet i stresstestens sidste år i det hårde

4 Inkl. gældsbufferkrav i de koncerner, der indbefatter realkreditinstitutter.

5 Dog tælles den kontracykliske kapitalbuffer kun med en gang i beregningen af NEP-kravet.

recessionsscenario, hvis de ikke kan udstede nye instrumenter, der kan medregnes til opfyldelse af NEP-kravet, jf. figur 6. Det understreger vigtigheden af enten at have rigelig egenkapital eller tilstrækkelig lang restløbetid på de gældsudstedelser, der benyttes til opfyldelse af kravet.

Det betydelige underskud, de systemiske banker får i forhold til NEP-kravet, skyldes primært, at deres gældsinstrumenter ophører med at kunne medregnes til opfyldelse af kravet.⁶ Tabet af egenkapital som følge af stresset er dog i sig selv tilstrækkeligt til at forårsage brud på NEP-kravet. Det er illustreret i figur 6 ved den punkterede linje, der viser, hvor stort underskuddet vil være, hvis den eneste kilde til reduktion i NEP-midler var tabet af egenkapital. I det hårde recessionsscenario vil bankerne derfor skulle øge deres samlede NEP-udstedelser for at overholde kravet.

Brud på NEP-kravet er ikke en fremskrivning, men en "worst case"

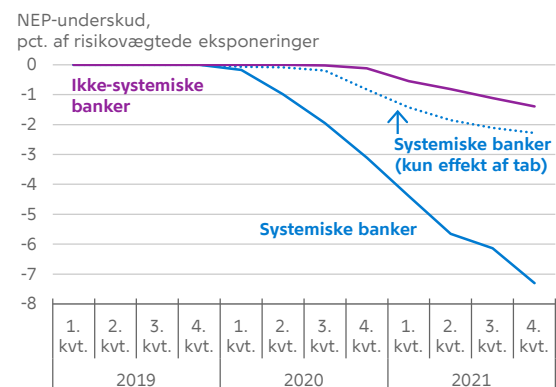
Tidsprofilen for de systemiske bankers underskud i forhold til NEP-kravet (figur 6) skal ikke ses som en fremskrivning af, hvad der vil ske i et stressscenario, men snarere som en "worst case". Stresstesten viser, at bankerne generelt overholder deres kapitalkrav, hvilket må ses som et positivt tegn, hvad angår deres evne til fortsat at udstede NEP-instrumenter. Men analysen peger på, at bankerne potentielt kan få et problem, hvis der over en længere periode ikke er købere til deres instrumenter.

Analysen indeholder derudover visse forbehold. Det er vanskeligt at beregne, om bankerne rent faktisk opfylder NEP-kravene, både nu og fremadrettet, ud fra det tilgængelige datagrundlag, og vi har i vores beregninger måttet gøre brug af en række simplificerende antagelser.

Flere af de største banker har offentliggjort egne oversigter over deres NEP-midler, og i de tilfælde har vi taget udgangspunkt i disse oversigter og tilføjet relevante ikke-foranstillede seniorgældsudstedelser, der er foretaget efter offentliggørelsen af oversigter-

Systemiske banker får stort underskud i forhold til NEP-krav, hvis de ikke kan udstede nye NEP-instrumenter

Figur 6

Anm.: NEP-underskuddet er defineret som det beløb, bankerne mangler for at opfylde NEP-kravet divideret med de samlede risikovægtede eksponeringer for bankerne (henholdsvis systemiske og ikke-systemiske). Den stiplede linje viser underskuddet i forhold til NEP-kravet under antagelse af, at institutter opretholder det samme niveau af gældsinstrumenter, der kan benyttes til opfyldelse af gældskravet, som i udgangspunktet. Bankernes NEP-midler er estimeret ud fra deres egne publikationer samt data for seniorgældsudstedelser fra Bloomberg (hvor vi har indlagt en række filtre for at identificere de udstedelser, der i vores beregninger antages at kunne benyttes til opfyldelse af henholdsvis NEP- og gældsbufferkrav). Udløbsprofilen er ligeledes estimeret ud fra obligationsdata fra Bloomberg.
Kilde: Finanstilsynet, Bloomberg og egne beregninger.

ne.⁷ For de øvrige banker har vi inkluderet egentlig kernekapital, hybrid kernekapital, supplerende kapital og udvalgte seniorgældsudstedelser i opgørelsen af deres NEP-midler. De systemiske banker har endvidere frem til 1. juli 2019, dvs. efter udgivelsen af stresstesten, til at opfylde NEP-kravet og må forventes at udstede yderligere NEP-instrumenter fremadrettet. Vi undervurderer derfor bankernes evne til at opfylde NEP-kravene.

Flertallet af de ikke-systemiske banker bryder med NEP-krav under stress

De ikke-systemiske banker opfylder hovedsageligt NEP-kravet med egenkapital. Der er kun få eksempler

⁶ Gældsudstedelserne ophører med at tælle med 1 år før udløb, hvis de bruges af en bank til opfyldelse af NEP-kravet. I realkreditinstitutternes tilfælde kan de ikke længere bruges til opfyldelse af gældsbufferkravet ved udløb.

⁷ Konkret er udstedelser registreret i Bloomberg frem til 25. april 2019 inkluderet. Vi har også benyttet data fra Bloomberg til at beregne udløbsprofilen for de enkelte bankers NEP-udstedelser.

på, at de ikke-systemiske banker som de systemiske banker opfylder kravet ved udstedelse af ikke-foranstillet seniorgæld. Eftersom NEP-kravet består af det almindelige kapitalkrav plus et tillæg, vil NEP-kravet derfor typisk være det mest bindende krav for de ikke-systemiske banker.

I grundforløbet overholder samtlige ikke-systemiske banker NEP-kravet. De kan overholde deres krav enten i kraft af eksisterende overdækning eller ved at tilbageholde deres løbende indtjening.

I det hårde recessionsscenario er det en anden historie. Flertallet af de ikke-systemiske banker overskriver NEP-kravet i stresstesten. Når de ikke-systemiske banker ikke kan overholde NEP-kravet, skyldes det en blanding af to forhold, dels at de enten har eller er tæt på at have kapitalunderdækning i forhold til bufferkravene, dels at NEP-kravene stiger år for år, i takt med at de indføres frem mod 2023. Finanstilsynet har dog betinget indfasningen på forudsætninger om, at der er normalt indtjenings- og nedskrivningsniveau i indfasningsperioden. Hvis disse forudsætninger ikke holder, hvilket vil være tilfældet i stressscenariet, er der indlagt en mulighed for, at indfasningsperioden forlænges.

Konsekvenserne ved brud på NEP-kravene er nærmere beskrevet i Danmarks Nationalbank, Udsigt til lavere indtjening og højere kapitalkrav for banker.⁸

Stresstestens scenarier

Stresstesten tager udgangspunkt i tre makroøkonomiske scenarier: et grundforløb, et lavvækstscenarie og en hård recession. Se også bilag 2. Scenarierne løber over perioden 2019-21.

Grundforløbet følger Nationalbankens prognose for dansk økonomi, hvor det balancerede opsving antages at fortsætte. I lavvækstscenariet er der en

Udvikling i nøglevariable

Tabel 1

Variabel	Regel	Justering
Stigning i arbejdsløshed	6,2 procentpoint	0,0
Fald i realt BNP	-5,4 pct.	0,0
Fald i huspriser over disponibel indkomst	-24 pct.	0,0

Anm.: Se Danmarks Nationalbank, De største banker overholder kapitalkrav i stresstest, *Danmarks Nationalbank Analyse (stresstest)*, nr. 21, november 2018, for en teknisk beskrivelse af de regler, der ligger til grund for udviklingen i de tre nøglevariable ([link](#)).

Kilde: MONA-statistik og egne beregninger.

indenlandsk recession, hvor forbrug, investeringer og huspriser rammes. Det hårde scenarie beskriver en global krise, hvor eksportmarkedsvæksten reduceres, og der sker betydelige fald i BNP og huspriser, mens arbejdsløsheden stiger.

I udarbejdelsen af scenarierne lægger Nationalbanken særligt vægt på udviklingen i arbejdsløsheden, det reale BNP og huspriserne. For hver af disse variable benyttes en systematisk tilgang til at bestemme, hvor meget de skal stige (arbejdsløshed) eller falde (BNP-vækst og huspriser).⁹ Tilgangen sikrer, at scenarierne afspejler konjunkturerne, således at der er et hårdere stress i gode tider.

Konkret indebærer tilgangen, at vi forsøger at ramme udvalgte sigtepunkter for udviklingen i arbejdsløsheden, det reale BNP og huspriserne (deflateret med den disponible indkomst), jf. tabel 1. Disse sigtepunkter beregnes ud fra historiske data og er dermed bagudskuende. Der er derfor i tilgangen indlagt en mulighed for at justere scenarierne ud fra en ekspertvurdering for at opfange fremadrettede risici, men der er ikke gjort brug af muligheden i indeværende stresstest.

⁸ Danmarks Nationalbank, Udsigt til lavere indtjening og højere kapitalkrav for banker, *Danmarks Nationalbank Analyse (Finansiell stabilitet - 1. halvår 2019)*, nr. 11, maj 2019 ([link](#)).

⁹ Scenarierne udarbejdes i samarbejde med Finanstilsynet. Metoden bag udarbejdelsen af scenarierne er nærmere beskrevet i Nationalbankens seneste stresstest De største banker overholder kapitalkrav i stresstest, *Danmarks Nationalbank Analyse (stresstest)*, nr. 21, november 2018 ([link](#)).

Bilag 1: Population i stresstesten

Systemiske banker (kreditinstitutter)

Danske Bank

Nykredit Realkredit

Jyske Bank

Nordea Kredit

Sydbank

DLR Kredit

Spar Nord

Ikke-systemiske banker (kreditinstitutter)

Arbejdernes Landsbank

Ringkjøbing Landbobank

Sparekassen Kronjylland

Vestjysk Bank

Lån & Spar Bank

Jutlander Bank

Sparekassen Sjælland-Fyn

Den Jyske Sparekasse

Sparekassen Vendsyssel

Alm. Brand Bank

Bilag 2: Scenarier i Nationalbankens stresstest

Scenarier: Udvalgte nøgletal	Tabel		
	Grundforløb	Lavvækst	Hård recession
2019			
BNP, pct. år-år	1,7	1,4	1,1
Privatforbrug, pct. år-år	1,8	1,3	1,3
Eksportmarkedsvækst, pct. år-år	3,2	3,2	1,8
Boligpriser, pct. år-år	2,9	2,8	2,7
Bruttoledighed, pct. af arbejdsstyrke	3,2	3,3	3,4
Obligationsrente	0,7	0,7	0,7
2020			
BNP, pct. år-år	1,7	-0,6	-5,0
Privatforbrug, pct. år-år	2,2	-1,3	-3,5
Eksportmarkedsvækst, pct. år-år	3,5	3,5	-8,8
Boligpriser, pct. år-år	3,6	-3,9	-15,8
Bruttoledighed, pct. af arbejdsstyrke	3,0	4,0	5,9
Obligationsrente	0,9	0,9	0,9
2021			
BNP, pct. år-år	1,6	0,6	-1,6
Privatforbrug, pct. år-år	2,1	-0,7	-2,8
Eksportmarkedsvækst, pct. år-år	3,5	3,5	-0,4
Boligpriser, pct. år-år	2,9	-1,4	-8,8
Bruttoledighed, pct. af arbejdsstyrke	2,8	4,7	9,4
Obligationsrente	1,1	1,1	1,1

Anm.: Årsgennemsnit. Boligpriser angiver kontantpris på enfamiliehuse.

OM ANALYSE

Som en konsekvens af Nationalbankens rolle i samfundet udarbejdes analyser af økonomiske og finansielle forhold.

Analyserne udkommer løbende og omfatter bl.a. vurderinger af den aktuelle konjunktursituation og den finansielle stabilitet.

Analysen består af en dansk og engelsk version. I tilfælde af tvivl om oversættelsens korrekthed gælder den danske version.

DANMARKS NATIONALBANK
HAVNEGADE 5
1093 KØBENHAVN K
WWW.NATIONALBANKEN.DK

Redaktionen er afsluttet
24. maj 2019

Søren Korsgaard
Stress Test Advisor

Rasmus Pank Roulund
Quantitative Risk Analyst

FINANSIEL STABILITET

**DANMARKS
NATIONALBANK**